

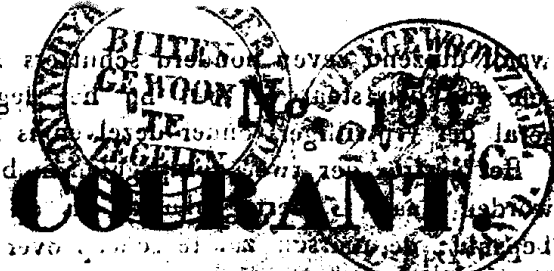
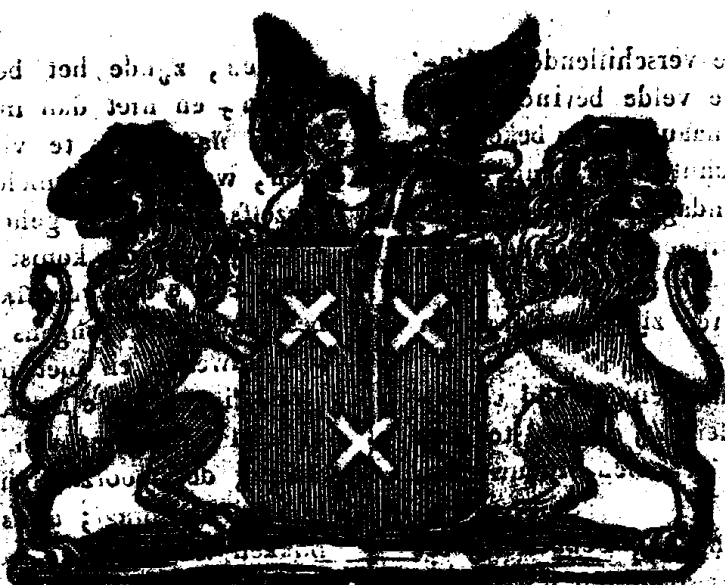
1830

BREDASCHE

Staats-; Letterkundig-

Nieuws-

Zondag

COERANT

en Wetenschappelijk

Blad.

den 28 November

WED. J. J. VAN DER WOUDE naar STAD BRED A, ontvangende hebbende, van den Kolonel Plaatselijken Kommandant, van den 25sten November 1830, daarbij inzendende afschrift van het Koninklijk besluit van den 25sten October 1830, houdende wijzigingen in de orden van den 29sten te voren; ten opzichte van Vreemdelingen en Reizigers uitgevaardigd, en zijnde getekend nader stuk van volgenden inhoud:

Oppor-Kommando der Vesting Breda

DE K O N I N G

Ten gevolge van den door Zijne Majesteit aangenomen Wapenstilstand, komen de door mijne Order van den 30sten dezer bepaalde verordeningen, ten opzichte van Vreemdelingen en Reizigers, in zóó verre te vervallen, dat namelijk van nu af wederom, alle *Buiten- en Binnenlandsche* Reizigers zich door deze Vesting, geregeld naar de Zuidelijke Provinciën zullen mogen begeven, mits evenwel voorzien zijnde, de eerste van Paspoorten door respectieve Consuls, Ambassadeurs of Ministers afgegeven, en door onzen Minister van Buitenlandsche Zaken of Justitie gevisceerd; -- terwijl de *Binnenlandsche* Reizigers naar de Zuidelijke Provinciën verzoemd, op de gewone wijze zullen moeten voorzien zijn van Paspoorten, door onzen Minister van Buitenlandsche Zaken of van Justitie afgegeven.

Aan beide soorten van *doortrekkende* Reizigers, kan, zoo noodig, eene *Verblijfskaart* voor eenige uren worden verstrekt, wanneer daartoe bepaaldelijk aanvraag geschiedt.

Overigens blijven ten opzichte van alle *andere* Reizigers, die herwaarts zouden willen komen, om zich voor eenigen tijd binnen deze Vesting op te houden, de bij mijne Order van den 20sten voornoemd voorgescreven bepalingen, eveneens als die betrekking hebben tot *Koninklijke* *aanbevelingen* van aard, voor alsnog van volle kracht en uitwerking.

Breda, 25sten November 1830.

De Generaal-Majoor, Oppor-Kommandant der Vesting Breda,
WILDEMAN.

voor Koninklijk Afschrift

DE K O N I N G

Brugten hetzelve *Berigt* bij deze ter kennis van een iegelijk wien zulke zoude mogen aangaan, tot informatie en narigt.

Breda, den 26 November 1830.

DE ROY Vt.
Ter ordonnantie van denzelven,
De Sekretaris der Stad,
H. W. SCHEURES.

N E D E R L A N D E N.

Breda, den 27sten November.

Heden is afgekondigd de wet van 18den November, houdende voorloopige bepalingen; omtrent de begrooting van 1831.

Nog ziet het licht een Koninklijk besluit van den 25sten dezer, waarbij tijdelijk buiten werking wordt gesteld de blokkade, bij besluit van den 7den Noy, bepaald.

De *proclamatie* van den gouverneur van Luxemburg, om de ingezetenen tot hunnen pligt te vermanen, waarvan in een onzer vorige nummers is melding gemaakt, luidt als volgt:

Ingezetenen van het Groot-Hertogdom!

Bij mijne bekendmaking van den 6den October jl. en bij mijn besluit van den 2den der loopende maand, heb ik u bekend gemaakt met de verdragen, waarbij het Groot-Hertogdom gevestigd werd, en met de overeenkomst, waarbij hetzelve aan den, met de kroon der Nederlanden bekleeden Vorst, werd overgegeven, om eenen van dat koninkrijk onafhankelijken, maar tot het Duitsch Verbond behoorenden, Staat uit te maken. Ik heb u destijds aangetoond, dat gij, uit dezen hoofde, het voorloopig Bestuur, hetwelk zich

in het deel des koningstijks, het zoogedane België, had opgeworpen, niet mocht erkennen, en dat gij, onder anderen, mocht ophouden aan deel te nemen aan de verkiezingen strekkende tot de samenstellen van een kongres.

Thans moet ik u opmerkzaam maken op de gevolgen welke het verstrijken dezer pligten u berokkent. Daar het gezag, dat over het Groot-Hertogdom gesteld is, miskend en zelfs aangerand is geworden, zoo heeft Z. M. de Koning Groot-Hertog, overeenkomstig art. 63 der besluiten van het Kongres te Weenen, de hulp van het Duitsch Verbond moeten inroepen, om de wettige orde in dezen, tot het Verbond behoorenden Staat te herstellen.

Dit is de waarschuwing, welke ik, ingevolge de zoo even van Zijne Majesteit ontvangene bevelen, uit Hoogstezelfs naam aan u moet doen, ten einde u gelegenheid te geven, om u, uit eigene vrije beweging, wederom onder het eenige wettige en regtmattige gezag van den Koning, uwen Groot-Hertog, te begeven. Gij hebt allen het grootste belang daarbij, aangezien en slechts op die wijze de onaangenaamheden en nedeelen kunt vermijden, welke het gebruik van dwangmiddelen en het inroepen der gewapende magt na-zich zoude slepen.

Luxemburgers! keert dus terug tot uwe van ouds bekende trouw weder, en houdt u verzekerd, dat een volk, waarmede het zich rustig gedraagt, en aan zijne regering gehoorst is, naar die mate ook minder te vreezen heeft van staatkundige bewegingen.

In het vertrouwen op uwe wijsheid, en op het doorzicht, waarmede gij altijd uwe ware belangen hebt erkend, verwacht ik niet getuigen te moeten, welke gij niet geven, dat gij aan een mijne oproeping het oor leent."

Gedaan te Luxemburg, 16 November 1830.

De Staatsraad, Gouverneur,

De staatsraad gouverneur van het Groot-Hertogdom heeft daarop deze afkondiging laten volgen:

Overwegende, enz.

1° Dat het lot der Zuidelijke provincien eerst door eene overeenkomst, tusschen den Koning der Nederlanden en deszelfs Bondgenooten moet worden vastgesteld;

2° dat inmiddels het Groot-Hertogdom, hetwelk volgens den stoffigen inhoud van de Weener kongres-akte een onafhankelijk Staat uitmaakt, even als de noordelijke provincien, aan de regering van den koning en groot-hertog onderworpen blijft;

3° Dat de voorloopige regering, welke zich in België heeft opgeworpen, over het Groot-Hertogdom geen gezag kan uitoefenen, zonder eene daad van overweldiging te begaan, ten aanzien van eenen Staat, die door de Europeesche Mogendheden gevestigd en gewaarborgd is aan den Vorst, aan wien zij het gezag daarvoor hebben opgedragen;

4° Dat diensvolgens de bewoners van het Groot-Hertogdom geen bevel dier regering erkennen, of tot uitvoering daarvan op een ongehande wijze kunnen bijdragen, zonder het staatkundig verdrag, waardoor zij gebonden zijn, te schenden, en de trouw te verbroken, welke zij hunnen regtmattigen vorst schuldig zijn;

5° Dat dit onder anderen het geval zoude zijn, indien zij aan de verkiezingen van een kongres te Brussel eenig deel namen.

Verordent:

Dat voormeld koninklijk besluit tevens met bevestigende bevel bekend gemaakt en aangeplakt zal worden, en dat alle burgerlijke en militaire te trekken van allen, die zich daaraan laten deelen.

Luxemburg, 20 November 1830.

De Staatsraad enz.
WILMAR.

Volgens eene vrij aanwkeurige opgaaf zonder tegenwoordig

twaalf duizend zeven honderd schutters in de verschillende veld-ingen van den staat, of wel bij het leger te velde bevindende, het getal der vrijwilligers onder dezelve is niet nauwkeurig bekend.

Het vertrek der twee compagnieën mobiele schutters, van Leenwarden naar de Harteghshoek, is maandag den 21sten dezer bepaald; de marsch zal te sloop over Harlingen, Amsterdam en Utrecht gaan.

— Dpt. J. van H. en zijne adjudanten zijn te Bergen in Henegouwen, op vrge voeten gesteld.

— De fransche braven, waarvan wij weder eenigen tijd ver-oken geweest waren, zijn ons heden geworden. Zij loopen tot den 23sten dezer, en zijn derhalve over Brussel gekomen. Nieuwe van eenig belang hebben zij niet aangebragt.

In weerwil van het staken der vijandelijkheden, hebben wij tot dusverre nog geene belgische brieven of nieuwspapieren ontvangen. In België daarentegen bekomt men, naar wij vernemen, geregeld de hollandsche Couranten.

— Ons is van eene achtenswaardige zijde, uit Rozendaal het volgende stuk toegezonden, met verzoek om hetzelfde eene plaats in ons dagblad te geven; de schrijver van hetzelfde, een ooggetuige, beklaagt zich dat het gebeurde te Rozendaal door de meeste dagbladen onaanmerklijk is opgegeven of in een verkeerd daglicht gesteld; en het is daarom, dat wij volgaarne aan het verzoek voldoen, alsmede om onzen lezers met het voorgevallene nog nader bekend te maken.

Na dat de gemeente van Rozendaal gedurende den tijd van zes-ten dagen met zestien à zeventien honderd man der koninklijke troepen gedekt was, en de voorposten der opstandelingen te Eschen met de onze dagelijks konden spreken; werd, op Donderdag op de parade openlijk het bevel afgekondigd, om den volgenden morgen om zes uren af de wachten in te trekken en af te marcheren, zoo als zulks in den morgen van dien dag werkelijk plaats had, zoo dat er geen eenig man achter bleef.

In den namiddag vertoonden zich eenige opstandelingen in de nabijheid van Rozendaal.

De nacht van Vrijdag op Zaterdag bleef rustig; alleen heeft men naderhand ontdekt dat drie Belgen zich op het voorplein van het H. O. Pastorie huis in het dorp verscholen hadden, in den morgen om zes uren kwam eene patrouille der huzaren van het zesde regiment, met den braven luitenant baron van Voorst aan het hoofd, in het dorp, alwaar een wachtpost door genoemde drie man gevangen werd genomen.

Genoemde baron van Voorst snelde met zijne manschappen de Belgen achter na. Even voorbij het huis Rozendaal vielen drie pistool schoten, en weldra keerden de huzaren terug, geleidende hunnen genoemden luitenant zwaar aan den schouder gewond naar het dorp, alwaar men Z. H. W. Gs. met een chais slechts met een paard bespannen kon transporteren; welligt ware de edele man bezweken, zoo niet de burgemeester van Rozendaal, hem zijne chais onder weg had afgestaan.

Zaterdag morgen tusschen 8 à 9 uur kwamen een dertigtal opstandelingen, een voor een, langs de heggen, tot voor het hek van het huis beyond door den agent der domeinen de heer Waldrich, trokken hetzelfde dadelijk binnen en liepen met geveld ge-weer over de brug.

Genoemde agent zich achter uit willende sauveren, werd door twee hunner met geveld geweer nagelopen, onder een vervaarlijk geschreeuw, deze daarop tot hen gaande werd bij den zich noemenden kapitein der hende gebragt, die hem onder de vreeselijkste bedreigingen voor zijnen gevangen verklaarde, na eenige woordenwisselingen en onder een woest alarm, op het open plein, tot wijl zijne echtgenote zich daar tusschen voegde werd er jenever gevraagd en sterk gedronken, doch het afscheid was vriendelijk, terwijl de troep naar het dorp trok.

Een uur daarna kwam er een twintigtal terug in woede, naar het huis van voornoemde agent, eischende met de zwaarste bedreigingen van kleine hantingjes, welke sedert vijftig jaren op het gemeentehuis bewaard waren.

Onder de vreeslijkste vervloeking en tot vijf malen toe de agent der domeinen de sabot op de hand gezet, datzelfde echtgenote mede met den sabot bedreigd de stukjes uit een groot geschild, drie paarden van den stal gehaald, en met eenig tuig uit het koetshuis medegenomen.

Deze paarden zijn in den avond van dien dag, door deszelfs knecht die met de opstandelingen was medegegaan, op rekvisitie van het gemeentehuis terug gebragt, doch was een dag drie

paarden, zijnde het beste, in een klein stallen te Eschen ver-boden, en niet dan met de grootste moeite terug gegeven.

De namiddag te vier uren zijn de opstandelingen terug geko-men, waarvan de gemelde agent zich door de vlugt heeft gered, deszelfs huisvrouw geheel alleen de orde heeft hersteld.

Bij de tweede komst voormeld, had zich een troep van nage-neg 200 à 300 voor het hek van voornoemd buitengoed geplaatst, bestaande uit jongens en het laagste gemeen van Rozendaal, schreeuwende en met mutsen en hoeden zwaaijende, doch de op-standelingen zelve hebben hun den ingang belet. Van de tegenwoor-digheid van geest van den Agent en deszelfs huisvrouw en de be-waaring der Voorzienigheid is het te danken, dat zij het leven er hebben afgebragt; assistentie hebben zij in die vreeselijke oogen-blikken van niemand genoten.

Eere zij den Secretaris der gemeente, de heer Van Wely, die in een talrijk en zwaar bezet huisgezin; de echtgenote van den agent heeft opgenomen en in den avond van dien angstvollen dag als mede den volgenden dag zijne uiterste pogingen heeft aangewend om eenige goederen te bergen, het kantoor is geheel gort; de agent en deszelfs huisvrouw hebben zich bestendig voor de deur geplaatst en de roeyars daar buiten weten te houden.

In het voorhuis is het geen voorhanden was aan stuk geslagen; twee zakken met landsgeld, die gereed op tafel lagen, zijn onaangeroerd gebleven.

Na deze twee vreeselijke dagen zijn de koninklijke troepen te-rug gekomen, hebben eenige brigades gedood, eenige gevangen genomen en thans leeft men in de hoop en het vertrouwen dat deze belangrijke plaats niet weder verlaten zal worden.

— Heden morgen zijn de vijftien muitelingen, die onlangs te Eschen gevangen zijn genomen, onder geleide, van hier naar Loevestein vervoerd. Door de menschlievende zorg des opperbevelhebbers zijn zij vrees van bloedig stukken en schoenen, waaraan de meesten gebrek hadden, voorzien geworden.

Heden zijn alhier binnengekomen een honderdtal gemonteerde Dragonders, welke bij het mobiele leger worden ingelijfd.

— Bij het mobiele leger hebben in de laatste dagen geene ver-anderingen noch gebeurtenissen van eenig belang plaats gehad. Alleen kunnen wij nog melden dat toen Donderdag 11. (zie ons Nummer van den 26sten dezer) de muitelingen zich te Nispen vertoonden, een zoogenaamde kommandant (de premier-regiment d'éliteurs) zich bij den pastoor der gemeente vervoegde, en dezen uitdrukkelijk verzocht, zoo zich van zijne troepen op Hollandsch grondgebied vertoonden, ze dadelijk naar Eschen ge-vangen te transporteren (men weet dat Nispen en Eschen dicht bij elkander, het eene op ons grondgebied, het andere op dat des vijands, zich bevinden) uit een en ander blijkt duidelijk dat de zoogenaamde eliteurs eene tamelijke doxis vrees, sinds het bezoek onzer troepen gekregen hebben.

Heden morgen is alhier gevangen binnen gebragt, zekere de Rooy Oud-Secretaris der Gemeente Chaam, beschuldigd van verstand-houding met de muitelingen.

's GRAVENHAGE, den 26sten November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van he-den, in welke Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken ad interim tegenwoordig was, hebben de beraadslagingen plaats gehad over het ontwerp van wet, houdende bijzondere voorschriften voor de ligting van manschappen der Nationale Militie, dienst 1851.

De heer Lemker, de eerste spreker, vindt de voordragt juist, heurt dezelve goed en zal er zijne goedkeuring niet aan weigeren.

De heer Klopstede verklaart zich voor het ontwerp, zijnde zijne aanmerkingen tegen hetzelfde, door de antwoorden der Regering uit den weg geruimd. Hij is ten hoogsten voldaan, dat men de plaats-ervanging gemakkelijker gemaakt heeft, hetgeen een groot genief voor de ingezetenen is, hetgeen de spreker tracht aan te toonen, en hetwelk hij hoopt dat duurzaam zal worden behouden. Het is ons immers geheel onverschillig, zegt hij, dat een plaatsvervanger te Delfzijl of te Vlissingen gewoond heeft, wanneer hij maar nederlander is, en de vereischten van plaatsvervanger in zich ver-eenigt.

Hij geeft voor het overige zijn verlangen te kennen van eene ge-heele herziening der wet op de nationale militie, daar dezelve een hoogst ongelukkig rigtsnoer is geworden en onder interpretatie, ex-planationen en circulaires van ministers als begraven ligt. Voor het overige geloof hij dat de geheele instelling der militie behoort veranderd te worden bij de ophanden zijnde verandering der grond-wet, daar zoodanig als die thans is, de navolging der fransche cons-

scriptie mag worden schatbaar, de vrage vraagt van waarmede sterheersching, weinig overeenstemmende met onze begrippen en het karakter van onze landaard. Hij zoude liever zien dat elke gemeente voor zijn contingent zorgde, onverschillig hoe zij de manschappen daartoe bekame. Dit zoude veel bezuinigen, en besparen. Hij zal voor de wet stemmen.

De heer *Junius van Hemert* keurt in de omstandigheden waarin het Vaderland verkeert, goed dat de regering geen een vijfde der militie uit de dienst onttrekt; dat het te leveren gewoone en buitengewoon contingent worde gecombineerd en in een gesloten, daar het geheel ondoenlijk is het getal ontbrekende manschappen na te gaan, en dat de voorbereidende werkzaamheden der inschrijving plaats vinden vroeger dan in gewonen tijd. Dit alles vindt de spreker niet ongrondwettig en zal dus voor het ontwerp stemmen.

De heer *Lijklaan & Nijholt* had nog eenige meerdere inlichtingen van de zijde der regering verwacht. Hij is nog niet overtuigd van de gegrondheid van het aangevoerde voor den grooten maat voor de plaatsvervangers, doch zal voor den drang der omstandigheden zijn gevoelen opofferen en zal voor de wet stemmen.

De heer *de Jonge* merkt aan dat hij de voorgedragene bepalingen niet ongrondwettig acht en keurt ten volle goed de spoed, waarmede men de ligting dezer manschappen zal bewerkstelligen. Immers zegt hij, de vijandelijkheden zijn wel geschorst, maar niemand is bekend op welken grond of op welke wijze dit heeft plaats gevonden; zelfs deze kamier is onbekend met de voorwaarden dier schorsing der vijandelijkheden, hetgeen algemeene onrust veroorzaakt. Bovendien die mannen, welke nog verbonden zijn aan hunnen eed op de grondwet, beijveren zich op het huis van Nassau van alle magt te versteken, die mannen hebben ons getoond dat zij hunnen eed kunnen verbreken. Dat men dan ook uitroep, gelijk onze voorvaders: Zoo gij den vrede wilt, moet gij u tot den oorlog voorbereiden. Behouden wij dan die zelfde geestdrift, door welke wij ons in de oogen van Europa eerbiedwaardig zullen aanstellen.

Hij zal voor de wet stemmen.
De heer *Luijben* geloof niet dat het ongrondwettig is, eenige voorbereidende werkzaamheden te doen plaats hebben, voor dat de tijd gekomen is, in welke men in dienst moet treden, maar is van meening dat het zeer naar willekeur zoude zijn, wanneer men in 1830 als strafwaardig aanmerkte hen, welke zich niet opgeven waarvoor zij in 1831 moeten opkomen. Dit kan hij niet goedkeuren en om die reden zal hij tegen het ontwerp stemmen.

Z. Exc. de minister *ad interim* van Binnenlandsche zaken verdedigt de wet. De algemeene geestdrift, welke er in oud-Nederland bestaat, tot het te keer gaan van muitzieke plundersaars moet niet worden uitgedoofd. Geene schorsing der vijandelijkheden moet zulks niet veroorzaken, daar de uitslag daarvan nog onzeker en de tijd waarin orde, rust en vrede in dit Rijk zal wederkeeren, wisselvallig is. Het onderhavig ontwerp strekt daartoe. De minister wordt verder in het breede uit over de bepalingen der wet. Dezelve is niet ongrondwettig en aannemelijk.

Men vraagt het drukken van de redevoering.
Hierover ontstaat eenige woordenwisselingen tusschen de heeren *Warin, van Alphen, en Beelaerts*, waarna men ter stemming overgaat, waarvan de uitslag is dat het ontwerp met eene meerderheid van 45 tegen 1 stem wordt aangenomen, en naar de Eerste Kamer zal worden gezonden.

Tegen hetzelfde heeft gestemd, de heer *Luijben*.
De zitting wordt daarna gescheiden tot morgen, wanneer het verslag der centrale afdeling zal worden uitgebragt op het ontwerp van wet tot aanvulling der wet tot betangeling van kwaadwilligen, waartrent zijn ingekomen en zullen worden gedrukt en rondgedeeld de antwoorden der regering, omtrent de daarop door de afdelingen gemaakte bedenkingen.

D U I T S C H L A N D.
Fulda, den 21sten November.
Op de weekmarkt van gisteren ontstond, wegens het arrestaren van een inlandschen zouthandelaar door de gewapende magt, een oproep, welke voor de openbare rust gevaarlijk had kunnen worden, bij welken niet onderscheidene leden uit eene burger-commissie, uit de magistraat alsmede een lid der hooge regering, hetwelk de liefde en achting van geheel Fulda geniet, daartusschen gekomen ware, om de rust te herstellen. De gearresteerde werd weder in vrijheid gesteld.

Hier, den 22sten November.
Gisteren tegen den middag had hier een droevig voorval plaats. Een militair kommando, hetwelk in last had, eenige personen, welke den avond te voren, bij de als toen plaats hebbende onrustige bewegingen, in hechtenis genomen waren, naar Fulda te brengen, gaf op hen, die deze arrestanten aan de Neurenberger poort wilden bevrijden, vuur, waarbij eenige van hen, die het kommando gedrongen hadden, gewond werden, maar de arrestanten gelegenheid vonden, om te ontvlugten. Over de nadere omstandigheden kan overigens niets met zekerheid gezegd worden. Van de gekwetsten, waaronder zich ook onschuldigen kunnen bevinden, zijn er reeds twee gestorven, ook zijn er eenige soldaten door het werpen met steenen gekwetst. De militairen bleven verder rustig op hunne wapenplaats, het burgerkorps herstelde overal de rust, en op deze wijze leidde dezelve geene nieuwe stoornis. Onze stad had des nachts een waar krijgsvanzen; talrijke patrouilles trokken door de straten, de burgers bivouakeerden bij toortslicht op de markt, even zoo als de militairen op hunne wapenplaats.

VAN DE SERVISCHER GRENZEN, den 30sten October.
De onlangs vermeldde geest van onrust, welke zich in onderscheidene districten van Europeisch Turkije vertoond had, en in Konstantinopel groote bezorgdheid verwekte, schijnt door de maatregelen, welke de regering genomen heeft, gedempt te zijn, en geene nadeelige gevolgen meer te laten vreezen. Door de aankondiging van het afschaffen eener belasting werd den onrustokers een wezenlijk voorwendsel tot opruijing van het volk benomen. Verscheidene verdachte personen zijn gevat en naar Konstantinopel gevoerd. In Albanie is de rust voor het uiterlijke weder hersteld, en *Reschid-Pacha* wordt algemeen gevreesd. De pogingen van eenige verstrooide hoofden der insurgenten, die zich hier en daar eenen aanhang tegen de Porte zoeken te maken, zijn te zwak, om, bij de waakzaamheid van *Reschid-Pacha*, eenige ernstige bekommelingen te verwekken. Onderscheidene Fransche couriers zijn hiers gepasseerd naar Konstantinopel; de gang der zaken in Frankrijk houdt de aandacht gespannen. De laatste tijt door de gebeurtenissen in het Westen van Europa ongemeen veel, en verscheidene bankroeten in Frankrijk en Duitschland werken zeer ten nadeele op ons en op onze Turksche naburen.

M e n g e l i n g e n.
BIDRAGE TOT HET BOEK DER KRONIJKEN IN DE NEDERLANDEN.
Politiek merkwaardige dagen in het laatste half jaar van 1830. Het is opmerkelijk, dat het laatste half jaar zonder voorname rol schijnt te spelen.
25 Julij. Parijsche revolutie.
25 Augustus. Brusselsche revolutie.
25 September. Gevechten te Brussel tusschen de Hollanders en Belgen.
25 October. Bombardement van Antwerpen.
25 November. Wapenstilstand tusschen Holland en België.
25 December.
Wij laten 25sten December in dit boek, omdat wij ons niet afgeven, met het begrip der gebeurtenissen, voor dat zij hebben plaats gehad (25sten 21/11), en wel om de zeer eenvoudige reden, dat wij die begaafdheid missen. — Wij willen echter hiermede volstrekt niet *derogeren*, maar integendeel hulde doen aan de verdiensten van hen, die deze bekwaamheid bezitten, zoo als de wereldberoemde doctor *Ludman*, de Rotterdamse *Almanak*, de min bekende, maar (gelijk wij hooren) in het vak van *diverses mauvaises aventures* niet minder groote, en aan de *dilettanti* zoo weinig bekende *van Lehen*, en de *Almanak* voor Bijgaestigen voor 1830. Ofschoon wij nu, voor ons zelve, niet hoog opzien bij die *Pseudo-Historico-Propheete*, willen wij dezelve hoogschattets niet tegen ons in het harnas jagen. Dit, alle *badinage à part*, is het toch opmerkelijk, dat, in het genoemden *Almanak* voor 1830, die in 1829 uitgegeven is, het volgende gevonden wordt.
BIJZONDERE VOORZEGGINGEN.
» » Er zullen dit jaar verschillende landstrecken ver-
» » deeld worden. Een groot voorst van Europa hangt eene
» » diepe vernedering boven het hoofd. — Volkeren zullen mor-
» » ren en trachten opstand te verwekken. Eene Prinses uit het
» » huis van Nassau zal tot Koningin verheven worden.

Wij zouden haast gelooven, dat de antheur dezer voorzeggingen of zeker genootschap behoort, hetwelk welligt uitsluitel konde geven op vele verborgene zaken, en wij zouden, als zoodanig het opporen van dien voorzegger ten ernstigste aanbevelen.

Wij weten niet of van Leliendaal ook geschriften (zoowel zijne collega's Ludeman en Nijse) over deze materie, in stuk heeft uitgegeven, waaruit smans bedrevenheid in het bepalen van gebeurtenissen, die nog niet gebeurd zijn, zou kunnen blijken, en of gezegde Almanak ook uit die profeten geput heeft, want wij hebben veel van zijne kunst hooren spreken, en waren wij bezitters van zijne Sibyllische boeken, zoo zouden wij welligt in staat geweest zijn, de hierboven, achter den 25sten December 1830, opengelatenen plaats met eene te gebeuren gebeurtenis te vullen, hetgene wij nu noch uit Ludeman, noch uit Nijse, noch uit den Almanak voor Blygeestigen voor 1830, hebbe niet elk op zich, zelve ook zij, vermogen te doen. — Bijdien echter eenig bezitter van de werken van van Leliendaal ons uit dezelve, of eenig ander bezitter der necromantie, astromantie, dactylomantie, chiromantie, libromantie, sideromantie, of van eenige der andere bekende of onbekende mantien, uit deze of andere bronnen konde ontfangen, welke politieke gebeurtenis, die nog niet gebeurd is, den 25 deember eerstkomende, gebeuren zal, daar zulks voor vele speculanten, bijzonder voor dezulke, die in de te creëren schatkist-biljetten denken te speculeren, van het uiterste gewigt kan zijn, zoude wij ons en het publiek eene groote dienst bewijzen. Wij verzoeken echter de brieven franco, en beloven, des begeerende, den brief met den naam des inzenders te zullen secreteeren.

AAN DEN KONING.

O Vorst! die, waarlijk groot, te midden van gemeren,
Schoon aan den voet uws troons, verdelging rond moog' waren,
U zelv' onafhankelijk staande houdt;
En, diep geroerd, gehoord door eigen onderdanen,
Die zich door U den weg tot grootheid zagen banen,
Alleen op God en 't volk, dat U waardeert, vertrouwt.

O Vorst! mijn hart is vol - ik hijg om 't lucht te geven;
Gun dat ik, diep geroerd, door geestdrift aangedreuen,
Bezield door 't schoonst gevoel, dat ooit den sterf'ling boeit,
Door liefde voor den grond, waar 'k 't aanzijn mogt verweuen,
Waarvoor ik leef - en - 'k sweet 't - bereid ben om te sterven;
Gun dat ik, staand op 't roef, daar d'oproerstorm nog loeit,
Gezongen van het volk, dat 't Hollandsch hart doorgloeit.

» Te wapen! » was Uw leus; mogt ge ook de handen wringen,
Kan spijt en smart, op 't zien, hoe woedende oproelingen
't Zoo ligt verblinde volk ontrukten aan uw' magt,
Op 't zien, hoe sneedaande, die door U begunstigd waren,
Zich, brekende eed en plegt, bij 't rot der muiters scharen,
Hoe hun gesloekte hand, die wet noch weldaen acht,
Uw' troon, beminlijk Vorst! omver te werpen tracht!

» Te wapen! » was uw' leus - en, als met alvermogen
Is deze leus, o Vorst! van stad tot stad gevlogen,
Langs Amstel, Maas en Rijn - en, met één broederband,
Heeft zij en rijk en arm tot één geheel verbonden;
» Te wapen! » klonk 't in 't rond, en schalde uit aller monden,
» Te wapen! » riep men luid, en reikte naar de hand,
» Te wapen! » 't is voor de eer van Vorst en Vaderland!

Kunt gy, o Vorst! dat uw' gramschap niet bedwingen,
Laat varen 't smaggepeel - de bloem der jongelingen
Van 't trouw gebleuen volk is om uw' troon geschaard,
De bloem der jong'lingschap staat bij tienduisenditalen
Bereid! - Wee hem, die 't erf der vaderen aan durft vallen!
Wij bidden, wie zich snood aan 't rot der muiters puurt,
Dat hij tot in den dood, - en zoo onze afkomst waard.

Aanschouw, o Vorst! de dapper' heldenscharen,
Die, op uw' eerste bevel, de moord' en de wraak
En gade en kroost en maged' verhooren, om dat moed'
U aangedanen hoon te straffen en te wreken,
Het monster, dat U tart, de hartaar af te steken,
En hoe 't verblind en dol bij roef en moordzucht woed'
De vrucht en Uw' regt te staven met hân bloed!

Die leus woont in elks hart, is in elks oog te lezen;
Geeft thans wat het zij, het opperhoofd te wazen
Bene volks, dat U, o Vorst! zijn goed en zaven dankt
Spreek slechts - wij zullen fier met onbedorven' te drommen;
Voor Holland's leed en rouw de muiters doen verdommen,
En waar, daar u overmagt ons erf' niet dreigen ziet;
Daar sneu'len wij met room, want... wijken doch wij niet
Spreek slechts - nog eens, o Vorst! die beel' is aller beel';
Het vuur vlamt in elks oog, het zwaard woelt in de schede;
Der wreed vermoorden bloed, o Koning! schreeuw' om wraak.
Spreek dus - wij zijn gereed - laat ons ter kumpstaats snellen,
Om 't adderen gebroed' uit wraakzucht niet te vellen,
En God zal met ons zijn - Erf' kroont de goede zaak!

J. F. VAN GOETHEN.
Bergen-op-Zoom, Flankeur bij de 5^e compagnie
25 Nov. 1830. Noordh. Schutterij.

ADVERTENTIE.

Het behaagde den opperbestuurder van altes, op heden van mijne zijde weg te nemen, mijnen dierbaren echtgenoot, den Heer A. L. KALDENBACH, in leven Rector der Latijnsche Scholen te Breda, in den ouderdom van 63 Jaren en 10 Maanden, na eene allergelukkigste echtvereeniging van 35 Jaren.

Ik betreur in hem eenen braven echtgenoot, en troost mij alleen met de hoop eener zalige hereeniging in betere gewesten.

BREDA, den 25 November 1830.
G. E. SCHOLTEN,
Wed. A. L. KALDENBACH.

» » Schets van het leven en de Regering van WILLEM I, Koning der Nederlanden. Heeren Boekhandelaars nog exemplaren overig hebbende, gelieven dezelve, onder couvert van den Heer W. BRAVE Jr., terug te zenden aan den uitgever G. IJ P M A, die, behalve dat, niet meer aan de voortdurende aanvraag, om dat boekje kan voldoen.

» » Bij C. G. VANDERHOEK, te Leiden, is van de pers gekomen en bij BROESE & COMP. te Breda, te bekomen:

De Joodsche Natie ten tijde der opbouwung van Jeruzalem, een toonbeeld voor ons Nederlanders; - Leerreda gehouden door W. A. VAN HENGEL, in 8°. 1840.

» » DE GEBROEDERS VAN CLEEF, te 's Gravenhage en te Rotterdam, geven uit en hebben aan hunne Correspondenten verzonden:
Vallend verslag van het verhandeling in de Buitengewone Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en verzameling van al de Adviezen; uitgebragt, betrekkelijk de Koninklijke Boodschap, van den 13den September 1830, door Mr. THOMAS HENDRIK Graaf VAN LIMBURG STIRUM, Commiss van Staat, bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in Gr. Octavo f 3,75.

MARKT-PRIJZEN.

DER STAD BREDA,
van den 26 Nov. 1830.

	Laagste prijs.	Hoogste prijs.	Middel prijs.
Het Nederl. muddo Tarwe.	1.40	1.65	1.50
Het dito dito Rogge	1.20	1.35	1.25
Het dito dito Boekweit	1.40	1.55	1.45
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	1.20	1.35	1.25
Een lucht Tarwe-brood, van een pond Nederl.	1.10	1.25	1.15
Een Rogge-Brood, van 3 pond Nederl.	1.10	1.25	1.15
Een Nederl. pond Tarwen-Meel.	1.10	1.25	1.15
Een dito pond Boekweits-Meel.	1.10	1.25	1.15
Een dito pond Boekweits-Meel.	1.10	1.25	1.15
Zand Aardappelen (Van of Wierd)	1.10	1.25	1.15
Het 1000 Eiken, Telhuut	1.30	1.50	1.40
Het 1000 Doof hout	1.30	1.50	1.40
De Kar Spaanders	1.10	1.25	1.15
» » Struiken	1.10	1.25	1.15
» » 100 Melk	1.10	1.25	1.15